ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567[1]

The differences between national-level electoral behavior and local-level elections, in the case of the election of the President of the Ubon Ratchathani Provincial Administrative Organization on December 22, 2024

[Received: September 5, 2025; Revised: October 2, 2025; Accepted: October 10, 2025]

ประเทือง ม่วงอ่อน
อาจารย์คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
Pratueng Moung-on
Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

CORRESPONDING AUTHOR
Pratueng Moung-on, Faculty of Political Science, Ubon Ratchathani University, Thailand.
E-mail : na.sisaket20@gmail.com

[1] บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัย เรื่อง ฉากทัศน์ทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับชาติสู่การเลือกตั้งท้องถิ่นระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) : การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ส.อบจ.) วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568 (ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินรายได้ของ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2568)

บทคัดย่อ

การเลือกตั้งระดับชาติกับระดับท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานีกรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางการเมือง อย่างน้อย 3 ประเด็น คือ (1) อิทธิพลหรือตัวแปรด้านพรรคการเมืองที่เอื้อสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อผู้สมัคร แม้ว่า คู่แข่งที่มีโอกาสชนะการเลือกตั้งทั้งคู่จะมีความเชื่อมโยงและได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองทั้งแบบเปิดเผยหรือไม่เปิดเผย แต่ผลการวิจัยยืนยันว่า กระแสพรรคส่งอิทธิพลต่อการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นน้อยกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ คะแนนของพรรคในการเลือกตั้งระดับชาติ ไม่ใช่คะแนนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้สมัครที่สังกัดพรรคนั้นโดยอัตโนมัติ เนื่องจากประชาชนจะพิจารณาปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย อาทิ คุณสมบัติส่วนบุคคล การลงพื้นที่ อรรถประโยชน์ที่ประชาชนจะสามารถคาดหวังได้จากผู้สมัคร เป็นต้น ขณะที่นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล ถึงแม้ว่าพรรคหลักที่ให้สนับสนุน คือ พรรคไทรวมพลัง จะมีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 1 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด และพรรคภูมิใจไทย มีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด รวมทั้งหมดร้อยละ 4 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด แต่ผลคะแนนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี แม้จะลงสมัยแรก กลับได้คะแนนสูง คิดเป็นร้อยละ 37.87 หลักฐานเชิงประจักษ์เหล่านี้ยืนยันตามสมมติฐานการวิจัยที่ค้นพบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างนัยยะสำคัญ ประชาชนอาจจะนิยมเลือกพรรคการเมืองนั้นในระดับชาติ แต่ไม่ได้หมายความว่าประชาชนจะเลือกพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยอัตโนมัติ (2) ความแตกต่างด้านขนาดของพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง แม้ว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติที่ดูเสมือนมีความสำคัญต่อนัยยะทางการเมืองระดับประเทศมากกว่า แต่พื้นที่ความรับผิดชอบ พื้นที่การประชาสัมพันธ์หาเสียงเมื่อแยกผู้สมัครเป็นรายคน จะพบว่าผู้สมัครแต่ละคนมีพื้นที่หาเสียงน้อยกว่าผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งต้องลงพื้นที่หาเสียงทั้ง 25 อำเภอ ทำให้ผู้สมัครหน้าใหม่เสียเปรียบ ในขณะที่ผู้สมัคร สส. ส่วนใหญ่รับผิดชอบพื้นที่ประมาณ 2-3 อำเภอเท่านั้น (3) ปัจจัยส่วนบุคคล คุณสมบัติส่วนบุคคล มีความสำคัญกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น คะแนนความนิยมจากคุณสมบัติส่วนบุคคลอยู่เหนือกระแสของพรรค ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย เสนอให้แก้ไขพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยเสนอให้แก้ไขใน 3 มาตราสำคัญ คือ มาตรา 61 มาตรา 64 และมาตรา 65 โดยมุ่งแก้ไขปัญหาผู้บริหารท้องถิ่นลาออกก่อนหมดวาระเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาจากทั้ง 3 มาตราดังกล่าว

คำสำคัญ: การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น; การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี; จังหวัดอุบลราชธานี

Abstract

The national-level election and the local-level election in Ubon Ratchathani Province, in the case of the election of the President of the Ubon Ratchathani Provincial Administrative Organization, are significantly different in political terms in at least three aspects: (1) The influence or variable of political parties that support or obstruct candidates. Even though both competitors with the chance to win the election had connections and received support from political parties, either openly or not openly, the research results confirm that party popularity has less influence on local elections than on national elections. The votes for a party in the national election are not automatically the votes in the local election for candidates affiliated with that party, because the people will consider other factors as well, such as personal qualifications, constituency visits, and the benefits that people can expect from the candidate. Meanwhile, Jittrawan Wangsuppakitkoson, although the main party that gave support was the Thai Ruamphalang Party, which received 1 percent of all voters in the province, and the Bhumjaithai Party, which received 3 percent of all voters in the province, for a total of 4 percent of all voters, nevertheless, in the election of the President of the Ubon Ratchathani Provincial Administrative Organization, despite her first term running, she received as many as 37.87 percent. This empirical evidence confirms the research hypothesis that national-level electoral behavior and local-level electoral behavior are significantly different. People may prefer to vote for that political party at the national level, but it does not mean that people will automatically vote for that political party in local-level elections. The recommendations from this research suggest amending the *Local Council or Local Executive Election Act (No. 2), B.E. 2566 (2023)* in a manner that is appropriate and consistent with the context of Thailand and the changing social context. The researcher proposes amendments to three key sections: Section 61, Section 64, and Section 65, aiming to resolve the problem of local executives resigning before the end of their term in order to avoid issues arising from all three of these sections.

Keywords: Local-level elections; The election of the President of the Ubon Ratchathani Provincial Administrative Organization; Ubon Ratchathani Province

บทนำ

ในการเลือกตั้ง สส. ในปี 2566 พบว่า พรรคเพื่อไทย และพรรคก้าวไกล มีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อสูสีกัน โดยพรรคเพื่อไทยได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ร้อยละ 38 อันดับ 2 พรรคก้าวไกล ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ร้อยละ 30 อันดับ 3 พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ร้อยละ 6 อันดับ 4 พรรคไทยสร้างไทย ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ร้อยละ 3 อันดับ 5 พรรคภูมิใจไทย ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ น้อยกว่าร้อยละ 3 อันดับ 6 พรรคประชาธิปัตย์ ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ร้อยละ 2 และอันดับ 7 พรรคเพื่อไทรวมพลัง ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ร้อยละ 1 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลคะแนนการเลือกตั้งรวมทุกเขตการเลือกตั้ง เปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวัน 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 จังหวัดอุบลราชธานี มีข้อค้นพบว่า พรรคเพื่อไทยถูกคู่แข่งขันที่เป็นขั้วเดียวกัน ได้แก่ พรรคก้าวไกล พรรคไทยสร้างไทย และพรรคเพื่อไทรวมพลังมาแย่งชิง (แชร์) ส่วนแบ่งคะแนนจากประชาชนกลุ่มเดียวกัน (การตัดคะแนนกันเอง) และอาจจะเป็นภัยคุกคามทางการเมืองที่รุนแรงกว่าผู้สมัครที่เป็นพรรคขั้วตรงกันข้าม เนื่องจากเป็นการแย่งชิงคะแนนกันเองจากกลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลุ่มเดียวกัน ในขณะที่ ขั้วตรงข้ามทางการเมือง ได้แก่ พรรคภูมิใจไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรครวมไทยสร้างชาติ ลักษณะของฐานเสียงจะเป็นกลุ่มก้อนมากกว่า ไม่แย่งคะแนนกันเองในเขตเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ส.อบจ.) วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568 จึงมีความน่าสนใจอย่างยิ่งว่า นายกานต์ กัลป์ตินันท์ ผู้สมัครที่เคยได้รับการสนับสนุนจากพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด และได้รับการผลักดันโดย “บ้านใหญ่พรรคเพื่อไทยจังหวัดอุบลราชธานี” จะชนะการเลือกตั้งอีกสมัยหรือไม่ พฤติกรรมการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ส.อบจ.) จะมีการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวเพื่อต่อสู้กับภูมิทัศน์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การเลือกตั้งระดับชาติ (ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566) กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ส.อบจ.) วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568 มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ (ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566) กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ส.อบจ.) วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568

ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และเอกสาร และข้อมูลจากสื่ออินเตอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่เกี่ยวข้อง

1) เอกสาร และข้อมูลจากสื่ออินเตอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ส.อบจ.) วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568

ข้อมูลสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) จากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาได้แก่ ตัวแทนของพรรคการเมืองในพื้นที่ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง เครือข่ายหัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้นำหรือนักการเมืองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรอิสระ องค์กรสาธารณะ สื่อมวลชน และเครือข่ายภาคประชาชนต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในการเลือกตั้ง ทั้งในระดับประเทศและในระดับเขตจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียง ประกอบด้วย จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดศรีสะเกษ ข้อมูลเชิงพื้นที่ในจังหวัดอุบลราชธานี เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลพรรคการเมืองที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานีทั้งในการเลือกตั้งปัจจุบัน และการเลือกตั้งในอดีต และข้อมูลประวัติผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง พร้อมความเป็นเครือญาติ หรือเครือข่ายของนักการเมืองเก่า ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และผลการเลือกตั้งย้อนหลัง ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารด้านระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2) การสัมภาษณ์เจาะลึกในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง งฝ่ายผู้สมัคร นักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ กลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี รวมถึงทีมฝ่ายการเมืองต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แกนนำหัวคะแนนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นต้น

ผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ : กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 จังหวัดอุบลราชธานี และความแตกต่างระหว่าง พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ : กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 จังหวัดอุบลราชธานี

พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติการเลือกตั้งระดับชาติจังหวัดอุบลราชธานี กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ค้นพบว่า การเลือกตั้งระดับชาติประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี จะมีความนิยมเลือกพรรคการเมืองเพียง 2 พรรค คือ พรรคเพื่อไทย อันดับหนึ่งได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ 411,239 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 38 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด) และอันดับสองพรรคก้าวไกล (พรรรคประชาชน) ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ 320,831 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด) ประชาชนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อรวมสองพรรคนี้ ร้อยละ 68 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด ขณะที่พรรคเพื่อไทรวมพลัง (ต่อมาเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น พรรคไทรวมพลัง) ของนางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล หรือ “มาดามกบ” มีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 14,029 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 1 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด ขณะที่พรรคที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนนางจิตรวรรณ ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 คือ พรรคภูมิใจไทย พบว่า มีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 27,890 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 3 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด

ตารางที่ 1 ผลการเลือกตั้ง สส. แบบบัญชีรายชื่อ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 (รายจังหวัดอุบลราชธานี)

อันดับ	พรรค	คะแนนการเลือกตั้ง สส. แบบบัญชีรายชื่อ	คิดเป็นร้อยละ (%) ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด[2]
1	เพื่อไทย	411,239	38.45
2	ก้าวไกล	320,831	30.00
3	รวมไทยสร้างชาติ	64,628	6.04
4	ไทยสร้างไทย	32,770	3.06
5	ภูมิใจไทย	27,890	2.61
6	ประชาธิปัตย์	23,087	2.16
7	เพื่อไทรวมพลัง	14,029	1.31
8	ใหม่	12,283	1.15

[2] ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 จังหวัดอุบลราชธานี มีสถิติผู้มาใช้สิทธิ 1,069,575 คน คิดเป็น 72.60% จากผู้มีสิทธิ 1,473,306 คน บัตรดี 1,015,900 ใบ บัตรเสีย 37,542 ใบ บัตรไม่เลือกผู้ใด 16,133 ใบ สัดส่วนเทียบจำนวนผู้มาใช้สิทธิ พบว่า เป็บบัตรดี 94.98% บัตรเสีย 3.51% และบัตรไม่เลือกผู้ใด 1.51%

อันดับ	พรรค	คะแนนการเลือกตั้ง สส. แบบบัญชีรายชื่อ	คิดเป็นร้อยละ (%) ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด[2]
9	พลังประชารัฐ	9,397	0.88
10	ประชาชาติ	7,736	0.72
11	พลัง	7,724	0.72
12	เสรีรวมไทย	7,620	0.71
13	ท้องที่ไทย	6,749	0.63
14	ประชาธิปไตยใหม่	6,275	0.59
15	อนาคตไทย	6,110	0.57

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2566 , ผลการเลือกตั้ง สส. ทั่วไป 14 พฤษภาคม 2566 รายจังหวัด อุบลราชธานี, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2568, จาก https://ectreport66.ect.go.th/overview

ส่วนผลการเลือกตั้ง สส. แบบแบ่งเขตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า จากจำนวนเขตเลือกตั้งทั้งหมด 11 เขต พรรคเพื่อไทย สามารถรักษาฐานที่มั่นได้เพียง 4 เขต พรรคภูมิใจไทย สามารถสอดแทรกชนะการเลือกตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นสมัยแรก โดยสามารถแย่งชิงพื้นที่ชนะการเลือกตั้ง 3 เขต ขณะที่พรรคเพื่อไทรวมพลัง ชนะการเลือกตั้งได้ทั้ง 2 เขตที่ส่งผู้สมัครลงแข่งขัน พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคไทยสร้างไทย ชนะการเลือกตั้งพรรคละ 1 เขต ซึ่งในเขตที่พรรคเพื่อไทยแพ้การเลือกตั้ง ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทยได้อันดับสองทั้งหมด โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ประเทือง ม่วงอ่อน, 2568)

เขตเลือกตั้งที่ 1 อ.เมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.ไร่น้อย ต.หัวเรือ ต.ขี้เหล็ก ต.ปะอาว และ ต.หนองขอน) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์ (สส.บอม) พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 32,468 คะแนน อันดับสอง นายวิศรุต สวัสดิ์วร พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 31,112 คะแนน อันดับสาม นายอดุลย์ นิลเปรม พรรคไทยสร้างไทย (เดิมพรรคพลังประชารัฐ) ได้คะแนน 21,579 คะแนน และอันดับสี่ นายเต็มบุญ ศรีธัญรัตน์ พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนน 9,086 คะแนน โดยพรรคเพื่อไทยได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 1 สูงถึง 27,969 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 2 อ.เขื่องใน อ.เมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.ไร่น้อย ต.หัวเรือ ต.ขี้เหล็ก ต.ปะอาว และ ต.หนองขอน) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร (สส.เอ) พรรคประชาธิปัตย์ ได้คะแนน 38,164 คะแนน อันดับสอง นายณรงค์ชัย วีระกุล (หมอแขก) พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 31,953 คะแนน อันดับสาม นายสมภพ จันทรวงศ์ พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 17,520 คะแนน และอันดับสี่ นายโกวิทย์ ธรรมานุชิต

พรรคพลังประชารัฐ ได้คะแนน 1,829 คะแนน แม้ว่าพรรคเพื่อไทยจะแพ้การเลือกตั้งแบบ สส. เขต แต่กลับได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 2 สูงถึง 33,695 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 3 อ.ม่วงสามสิบ อ.ดอนมดแดง อ.เหล่าเสือโก้ก อ.ตาลสุม ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางพิมพกาญจน์ พลสมัคร พรรคเพื่อไทรวมพลัง ได้คะแนน 31,218 คะแนน อันดับสอง นายชูวิทย์ (กุ่ย) พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 22,020 คะแนน อันดับสาม นายสมบัติ รัตโน พรรคภูมิใจไทย ได้คะแนน 16,572 คะแนน และอันดับสี่ นายจำลอง พรมสวัสดิ์ พรรคพลังประชารัฐ ได้คะแนน 12,423 คะแนน แม้ว่าพรรคเพื่อไทยจะแพ้การเลือกตั้งแบบ สส. เขต แต่กลับได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 3 สูงถึง 41,449 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 4 อ.วารินชำราบ อ.สำโรง (เฉพาะ ต.สำโรง ต.โคกก่อง และ ต.บอน) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 39,462 คะแนน อันดับสอง นายวัฒนชัย มากมูล พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 31,052 คะแนน อันดับสาม นางสาวโยธากาญจน์ ฟอองงาม พรรคภูมิใจไทย (เดิมพรรคพลังประชารัฐ/ พรรคสร้างอนาคตไทย) ได้คะแนน 19,511 คะแนน และอันดับสี่ นางสาวใจยา วาจาดี พรรคชาติไทยพัฒนา ได้คะแนน 4,013 คะแนน โดยพรรคเพื่อไทยได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 4 สูงถึง 40,758 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 5 อ.ตระการพืชผล อ.กุดข้าวปุ้น ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นายสุทธิชัย จรูญเนตร พรรคภูมิใจไทย (เดิมพรรคพลังประชารัฐ) /อดีตที่ปรึกษารัฐมนตรีศึกษาธิการ (ตรีนุช เทียนทอง)(จากพรรคสร้างอนาคตไทย) ได้คะแนน 44,121 คะแนน อันดับสอง นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์ พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 30,596 คะแนน อันดับสาม นายเพทาย ศรีสวัสดิ์ พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 12,050 คะแนน และอันดับสี่ นายนครินทร์ เรืองแสน พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนน 779 คะแนน ถึงแม้พรรคเพื่อไทยจะแพ้การเลือกตั้งแบบ สส. เขต แต่กลับได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 5 สูงถึง 38,561 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 6 อ.เขมราฐ อ.โพธิ์ไทร อ.นาตาล ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางสาวธัญธารีย์ สันตพันธุ์ (แพร) (บุตรสาว อดีต สส.พิสิษฐ์ สันตพันธุ์ (ครูต๋อง) คุณแม่ นางสรินรัตน์ สันตพันธุ์ (เจ๊ตุ่น) ผู้บริหาร กลุ่มบริษัท ต.เขมราฐ) พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 43,430 คะแนน อันดับสอง นายบุญธรรม ภาคโพธิ์ (เชฟบุญธรรม) พรรคไทยสร้างไทย ได้คะแนน 22,759 คะแนน (นายบุญธรรม ภาคโพธิ์ (เชฟบุญธรรม) สนับสนุนโดย ลุงอี๊ด - สิทธิชัย โควสุรัตน์ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย/อดีต สส.อุบลฯ 6 สมัย ,อดีต รมช.มหาดไทย และแกนนำกลุ่มวังพญานาค สมัยไทยรักไทย) อันดับสาม นายชิราวุธ แก้วชิณ พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 9,177 คะแนน และอันดับสี่ นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์ (ป๋าอู๊ด) พรรคภูมิใจไทย (เดิมพรรคพลังประชารัฐ/พรรคเศรษฐกิจไทย) ได้คะแนน 4,023 คะแนน โดยพรรคเพื่อไทยได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 6 สูงถึง 37,094 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 7 อ.ศรีเมืองใหม่ อ.โขงเจียม อ.สิรินธร (ยกเว้น ต.โนนก่อ) อ.พิบูลมังสาหาร (เฉพาะ ต.ระเว และ ต.ทรายมูล) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางสาวสุดารัตน์ (กานต์) พิทักษ์พรพัลลภ พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 38,533 คะแนน อันดับสอง นายเชิดศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (ตี๋เล็ก) พรรคภูมิใจไทย (เดิมพรรคพลังประชารัฐ/ พรรคสร้างอนาคตไทย) ได้คะแนน 33,499 คะแนน อันดับสาม นายภานุภพ ยุตกิจ พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 10,300 คะแนน และอันดับสี่ นายสมัคร ป้องวงษ์ พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนน 2,962 คะแนน โดยพรรคเพื่อไทยได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 7 สูงถึง 40,622 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 8 อ.พิบูลมังสาหาร (ยกเว้น ต.ระเว และ ต.ทรายมูล) อ.สว่างวีระวงศ์ อ.นาเยีย ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย พรรคภูมิใจไทย (เดิมเป็น สส.พรรคประชาธิปัตย์) ได้คะแนน 31,773 คะแนน อันดับสอง นายเอกพล ญาวงค์ (ตุ๊) (สจ.ตุ๊เอกพล ญาวงค์) พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 27,893 คะแนน อันดับสาม นางสาวภคมน แก้วปัญญา พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 14,621 คะแนน และอันดับสี่ นายณรงค์ศักดิ์ (บุ่ง) โกศัลวัฒน์ พรรคพลังประชารัฐ ได้คะแนน 12,037 คะแนน ถึงแม้พรรคเพื่อไทยจะแพ้การเลือกตั้งแบบ สส. เขต แต่กลับได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 8 สูงถึง 35,356 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 9 อ.บุณฑริก อ.นาจะหลวย อ.สิรินธร (เฉพาะ ต.โนนก่อ) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางรำพูล ตันติวณิชชานนท์ พรรคไทยสร้างไทย ได้คะแนน 31,311 คะแนน อันดับสอง นายประภูศักดิ์ จินตะเวช พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 30,851 คะแนน อันดับสาม พันจ่าอากาศเอก บรรจง อินทร์ขาว พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 12,105 คะแนน และอันดับสี่ นางสาวน้ำตาล พวงลาภ พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนน 1,613 คะแนน ถึงแม้พรรคเพื่อไทยจะแพ้การเลือกตั้งแบบ สส. เขต แต่กลับได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 9 สูงถึง 33,468 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 10 อ.น้ำยืน อ.ทุ่งศรีอุดม อ.น้ำขุ่น อ.สำโรง (ยกเว้น ต.สำโรง ต.โคกก่อง และ ต.บอน) อ.เดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นายสมศักดิ์ บุญประชม พรรคเพื่อไทรวมพลัง ได้คะแนน 63,127 คะแนน อันดับสอง นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 19,351 คะแนน อันดับสาม นางสาวประภัสสร สายเพ็ชร พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 9,735 คะแนน และอันดับสี่ นายศักดิ์ชัย จินตะเวช พรรคภูมิใจไทย ได้คะแนน 1,177 คะแนน ถึงแม้พรรคเพื่อไทยจะแพ้การเลือกตั้งแบบ สส. เขตแบบถล่มทลาย คะแนนห่างประมาณ 3 เท่า แต่กลับได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 10 สูงที่สุดจากทั้งหมด 11 เขตเลือกตั้ง คือ 43,722 คะแนน

เขตเลือกตั้งที่ 11 อ.เดชอุดม (ยกเว้น ต.ทุ่งเทิง) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางสาวตวงทิพย์ จินตะเวช พรรคภูมิใจไทย (เดิมพรรคพลังประชารัฐ) ได้คะแนน 43,797 คะแนน อันดับสอง นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 24,288 คะแนน อันดับสาม นายพิทักษ์ชัย จิตจันทร์ พรรคก้าวไกล ได้คะแนน 13,063 คะแนน และอับดับสี่ นายสุริยา ขันอาสา พรรคไทยสร้างไทย ได้คะแนน 4,833 คะแนน ถึงแม้พรรคเพื่อไทยจะแพ้การเลือกตั้งแบบ สส. เขต แต่กลับได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อจากเขตเลือกตั้งที่ 11 สูงถึง 38,545 คะแนน

ในขณะที่ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ปรากฏว่า

อันดับหนึ่ง นายกานต์ กัลป์ตินันท์ (หมายเลข 1) พรรคเพื่อไทย (อุบลราชธานี) อดีตนายก อบจ. 3 สมัย (16 ธันวาคม 2540-2547, และ 2564-2567) ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี โดยได้คะแนน 387,456 คะแนน (มากกว่า ปี 2563 ที่ได้ 288,567 คะแนน) การเลือกตั้งปี 2567 ได้รับคะแนนคิดเป็นร้อยละ 45.43

อันดับสอง นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล หรือ “มาดามกบ” (หมายเลข 3) ผู้สมัครอิสระ ผู้ก่อตั้งและที่ปรึกษาพรรคไทรวมพลัง ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีสมัยแรก ได้ 322,986 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.87

อันดับสาม นายสิทธิพล เลาหะวนิช (น้อย) (หมายเลข 2) พรรคประชาชน ได้ 138,837 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.28

อันดับสี่ นายอธิปไตย ศุ้ย ศรีมงคล (หมายเลข 4) ผู้สมัครอิสระ ได้ 3,620 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 0.42

จากกรณีที่ นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล หรือ “มาดามกบ” ผู้ก่อตั้งและที่ปรึกษาพรรคไทรวมพลัง ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีสมัยแรก ได้ 322,986 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.87 ขณะที่พรรคเพื่อไทรวมพลัง (ต่อมาเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น พรรคไทรวมพลัง) ของนางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล หรือ “มาดามกบ” มีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 14,029 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 1 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด ขณะที่พรรคที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนนางจิตรวรรณ ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 คือ พรรคภูมิใจไทย พบว่า มีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 27,890 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 3 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด ถือเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

กล่าวคือ ในการเลือกตั้งระดับชาติ ประชาชนอาจจะไม่เลือกพรรคนั้น หรือเลือกน้อยมาก หรือเลือกเฉพาะบางพื้นที่ เช่น เขตเลือกตั้งที่ 3 อ.ม่วงสามสิบ อ.ดอนมดแดง อ.เหล่าเสือโก้ก อ.ตาลสุม ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นางพิมพกาญจน์ พลสมัคร พรรคเพื่อไทรวมพลัง เขตเลือกตั้งที่ 10 อ.น้ำยืน อ.ทุ่งศรีอุดม อ.น้ำขุ่น อ.สำโรง (ยกเว้น ต.สำโรง ต.โคกก่อง และ ต.บอน) อ.เดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ นายสมศักดิ์ บุญประชม พรรคเพื่อไทรวมพลัง ขณะที่คะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อพรรคเพื่อไทรวมพลัง ได้เพียง 14,029 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 1 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด แต่คะแนนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ปรากฏว่านางจิตรวรรณ ได้คะแนนถึง 322,986 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.87

รวมถึง กรณีพรรคก้าวไกล (พรรคประชาชน) ถึงแม้ว่า การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีจะนิยมเลือกพรรคก้าวไกลเป็นอันดับสอง ได้คะแนนแบบบัญชี

รายชื่อ 320,831 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด) แต่การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 กลับพบว่า นายสิทธิพล เลาหะวนิช (น้อย) (หมายเลข 2) พรรคประชาชน ได้เพียงอันดับสาม โดยได้ 138,837 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.28 ถึงแม้ว่าจะมีแกนนำสำคัญของพรรคลงพื้นที่ช่วยหาเสียงอย่างเต็มที่มากกว่าผู้สมัครรายอื่นๆ อาทิ วันที่ 13 ธันวาคม 2567 ณ ลานขวัญเมือง ศาลากลางหลังเก่า พรรคประชาชนเปิดเวทีปราศรัยใหญ่ มีแกนนำของพรรคประชาชน นำโดย นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ หัวหน้าพรรคประชาชน นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล รองหัวหน้าพรรคประชาชน นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้ช่วยหาเสียง นางสาวพรรณิการ์ วานิช ผู้ช่วยหาเสียง นายคำพอง เทพาคำ สส.บัญชีรายชื่อ พรรคประชาชน นายอภิชาติ ศิริสุนทร ผู้ช่วยหาเสียง นายวีรนันท์ ฮวดศรี สส.ขอนแก่น เขต 1 พรรคประชาชน นายอิทธิพล ชลธราศิริ สส.ขอนแก่น เขต 2 พรรคประชาชน และ นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ สส.กรุงเทพมหานคร เขต 27 โดยก่อนหน้านั้นเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2567 นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ ผู้ช่วยหาเสียง ได้มาขึ้นเวทีปราศรัยช่วยนายสิทธิพล ที่หอประชุมประจำอำเภอสำโรง และตลาดพุ่มพวงหัวเรือเพื่อชุมชน อำเภอเมืองฯ และวันที่ 8 ธันวาคม 2567 นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ ขึ้นเวทีปราศรัยที่วัดเอี่ยมวนาราม อำเภอตระกาลพืชผล, อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อำเภอพิบูลมังสาหาร และชุมชนชลประทาน อำเภอวารินชำราบ เป็นต้น

ซึ่งในวันที่พรรคประชาชนเปิดเวทีปราศรัยใหญ่ ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2567 ณ ลานขวัญเมือง ศาลากลางหลังเก่า ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นายสิทธิพล เลาหะวนิช (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2567) ถึงประเด็นความคาดหวังคะแนนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายสิทธิพล ได้ให้ข้อมูลว่า ตนคาดหวังคะแนนพรรคประชาชนช่วยประมาณ 250,000-300,000 คะแนน ส่วนที่เหลืออีกประมาณ 100,000 คะแนน จะเป็นคะแนนที่ตนหาเอง โดยคาดหวังคะแนนจากอำเภอวารินชำราบ และอำเภอเมืองอุบลราชธานี รวมกันประมาณ 80,000 คะแนน อำเภอพิบูลมังสาหารประมาณ 20,000 คะแนน อำเภอเขื่องในประมาณ 10,000 คะแนน และอำเภอม่วงสามสิบประมาณ 10,000 คะแนน โดยนายสิทธิพล คาดหวังว่าตนจะได้รับเลือกตั้งอันดับ 1-2 อย่างไรก็ตาม ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 กลับพบว่า นายสิทธิพล พรรคประชาชน ได้เพียงอันดับสาม โดยได้ 138,837 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.28 เท่านั้น ขณะที่อันดับหนึ่ง นายกานต์ กัลป์ตินันท์ ได้คะแนน 387,456 คะแนน ได้รับคะแนนคิดเป็นร้อยละ 45.43 (คะแนนนายสิทธิพลห่างจากอันดับที่หนึ่ง 248,619 คะแนน) อันดับสอง นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล ได้ 322,986 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.87 (คะแนนนายสิทธิพลห่างจากอันดับที่สอง 184,149 คะแนน)

กล่าวโดยสรุป อิทธิพลหรือตัวแปรด้านพรรคการเมืองที่เอื้อสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อผู้สมัคร แม้ว่า คู่แข่งที่มีโอกาสชนะการเลือกตั้งทั้งคู่จะมีความเชื่อมโยงและได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองทั้งแบบเปิดเผยหรือไม่เปิดเผย แต่ผลการวิจัยยันว่า กระแสพรรคส่งอิทธิพลต่อการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นน้อยกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ คะแนนของพรรคในการเลือกตั้งระดับชาติ ไม่ใช่คะแนนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้สมัครที่สังกัดพรรคนั้นโดยอัตโนมัติ เนื่องจากประชาชนจะพิจารณาปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย อาทิ คุณสมบัติส่วนบุคคล การลง

พื้นที่ อรรถประโยชน์ที่ประชาชนจะสามารถคาดหวังได้จากผู้สมัคร เป็นต้น พิสูจน์ได้จากกรณีคะแนนพรรคก้าวไกล (พรรคประชาชน) ถึงแม้ว่า การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีจะนิยมเลือกพรรคก้าวไกลเป็นอันดับสอง ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ 320,831 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด) แต่การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 กลับพบว่า นายสิทธิพล เลาหะวนิช พรรคประชาชน ได้เพียงอันดับสาม โดยได้ 138,837 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.28 เท่านั้น ถึงแม้ว่าจะมีแกนนำสำคัญของพรรคลงพื้นที่ช่วยหาเสียงอย่างเต็มที่มากกว่าผู้สมัครรายอื่นๆ

ขณะที่นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล ถึงแม้ว่าพรรคหลักที่ให้สนับสนุน คือ พรรคไทรวมพลัง จะมีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 14,029 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 1 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด และพรรคภูมิใจไทย มีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 27,890 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 3 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด รวมทั้งหมดร้อยละ 4 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด แต่ผลคะแนนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี แม้จะลงสมัยแรกกลับได้คะแนนสูงถึง 322,986 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.87 หลักฐานเชิงประจักษ์เหล่านี้ยืนยันตามสมมติฐานการวิจัยที่ค้นพบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างนัยยะสำคัญ ประชาชนอาจจะนิยมเลือกพรรคการเมืองนั้นในระดับชาติ แต่ไม่ได้หมายความว่าประชาชนจะเลือกพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยอัตโนมัติ เป็นต้น

2. ความแตกต่างระหว่าง พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567

แม้ว่า การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมีพรรคการเมือง การเมืองระดับชาติเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งเบื้องหน้าหรือเบื้องหลัง แต่ผลจากการศึกษาวิจัยการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 ค้นพบความแตกต่างระหว่าง พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้ง 3 คน คือ นายกานต์ กัลป์ตินันท์ (หมายเลข 1) พรรคเพื่อไทย (อุบลราชธานี) นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล หรือ “มาดามกบ” (หมายเลข 3) ผู้สมัครอิสระ และนายสิทธิพล เลาหะวนิช (น้อย) (หมายเลข 2) พรรคประชาชน รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักการเมืองระดับชาติรายสำคัญอื่นๆ

ได้ข้อสรุปว่า การเลือกตั้งระดับชาติกับระดับท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางการเมือง โดยค้นพบประเด็นความแตกต่างการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งหมด 3 ประเด็นเป็นอย่างน้อย ประกอบด้วย (1)

อิทธิพลหรือตัวแปรด้านพรรคการเมืองที่เอื้อสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อผู้สมัคร ซึ่งการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น จะได้รับอิทธิพลของพรรคการเมืองที่เกื้อหนุนน้อยกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ (2) ความแตกต่างด้านขนาดของพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง แม้ว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติที่ดูเสมือนมีความสำคัญต่อนัยยะทางการเมืองระดับประเทศมากกว่า แต่พื้นที่ความรับผิดชอบ พื้นที่การหาเสียงเมื่อแยกผู้สมัครเป็นรายคน จะพบว่าผู้สมัครแต่ละคนมีพื้นที่หาเสียงน้อยกว่าผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (3) ปัจจัยส่วนบุคคล (อาทิ ผลงานชื่อเสียงที่ผ่านมา) มีความสำคัญกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

2.1 อิทธิพลหรือตัวแปรด้านพรรคการเมืองที่เอื้อสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อผู้สมัคร

ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อผู้สมัครในระดับหนึ่ง แต่ไม่ใช่ตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่งยวดที่จะตัดสินว่าผู้สมัครนั้นจะแพ้หรือชนะการเลือกตั้ง โดยเฉพาะกรณีของผู้สมัครเบอร์ 1 นายกานต์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย (อุบลราชธานี) ซึ่งการเลือกตั้ง สส.แบบบัญชีรายชื่อ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 14 พฤษภาคม 2566 จังหวัดอุบลราชธานี อันดับ 1 พรรคเพื่อไทย ได้คะแนน 411,239 คะแนน (พรรคเพื่อไทยได้รับคะแนนการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 24 อำเภอ ยกเว้นเขต 1 อำเภอเมือง ที่พรรคเพื่อไทย ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อน้อยกว่าพรรคก้าวไกล โดยได้ 27,969 คะแนน ขณะที่พรรคก้าวไกล ได้ 42,881 คะแนน) ขณะที่พรรคก้าวไกล ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อรวมเป็นอันดับ 2 ได้คะแนน 320,831 คะแนน อันดับ 3 พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนน 64,628 คะแนน อันดับ 4 พรรคไทยสร้างไทย ได้คะแนน 32,770 คะแนน อันดับ 5 พรรคภูมิใจไทย ได้คะแนน 27,890 คะแนน อันดับ 6 พรรคประชาธิปัตย์ ได้คะแนน 23,087 คะแนน อันดับ 7 พรรคเพื่อไทรวมพลัง ได้คะแนน 14,029 คะแนน อันดับ 8 พรรคใหม่ ได้คะแนน 12,283 คะแนน และอันดับ 9 พรรคพลังประชารัฐ ได้คะแนนเพียง 9,397 คะแนน เป็นต้น

ปฏิเสธไม่ได้ว่า “กระแสพรรค” มีส่วนเกื้อหนุน ให้คุณให้โทษ สนับสนุนหรือส่งเสริมกับผู้สมัครลงเลือกตั้งการเมืองในระดับท้องถิ่น แต่ไม่ใช่ตัวชี้ขาดโดยอัตโนมัติที่จะตัดสินใจว่าผู้สมัครคนนั้นจะชนะหรือแพ้การเลือกตั้ง หากยังขึ้นอยู่กับความนิยมในปัจจัยส่วนบุคคล การลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องยาวนาน การใช้ทรัพยากรการเลือกตั้งต่างๆ และปัจจัยอื่นๆ

โดยเฉพาะกรณีนายกานต์ กัลป์ตินันท์ ที่ได้รับประโยชน์ (อานิสงส์) จากกระแสความนิยมของพรรคเพื่อไทยที่ช่วยสนับสนุนเกื้อหนุนในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งจังหวัดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ คือ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ยโสธร เป็นต้น แม้ว่า ในช่วงการเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 กระแสของพรรคเพื่อไทยอาจจะไม่โดดเด่นเหมือนในอดีตที่ผ่านมาแล้ว แต่ก็ถือว่ากระแสพรรคได้เปรียบเมื่อเทียบกับผู้สมัครรายอื่นๆ อีก 3 คน ได้แก่ นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล หรือ

“มาดามกบ” ผู้สมัครอิสระ ผู้ก่อตั้งและที่ปรึกษาพรรคไทรวมพลัง นายสิทธิพล เลาหะวนิช (น้อย) พรรคประชาชน และนายอธิปไตย ศุ้ย ศรีมงคล ผู้สมัครอิสระ

ดังบทสัมภาษณ์ของนางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2568) โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำเสนอถ้อยคำและวิเคราะห์จากการให้สัมภาษณ์ประมาณ 3-4 ชั่วโมง เปิดใจและถอดบทเรียนหลังแพ้การเลือกตั้ง สรุปปัจจัยที่ทำให้แพ้การเลือกตั้งว่าเป็นเพราะ (1) ระยะเวลาน้อย (2) เรื่องของพื้นที่ ถือว่ามีส่วนสำคัญที่สุด เพราะการเลือกตั้งท้องถิ่นจะต้องสามารถดูแลประชาชนได้ ตามบทบาทหน้าที่ตาม พรบ.การกระจายอำนาจของท้องถิ่น จะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ การมีพื้นที่ขนาดใหญ่กับระยะเวลาน้อยทำให้ประชาชนยังรู้จักน้อย ต้องถอดบทเรียน ต้องศึกษาพื้นที่ให้มากกว่านี้ก่อน ระยะเวลาไม่เพียงพอ ยังน้อยไป รวมทั้ง ประเด็นความเสียเสียเปรียบด้านกระแสพรรคช่วยสนับสนุนส่งเสริมหรือช่วยเกื้อหนุน โดยนางจิตรวรรณ มองว่า กระแสพรรคมีผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนได้ตัดสินใจเลือก เนื่องจากประชาชนมีความเชื่อว่าพรรคเพื่อไทยจะสามารถดูแลประชาชนในพื้นที่ได้ สามารถเชื่อมระหว่างท้องถิ่นกับรัฐบาลในส่วนกลาง นางจิตรวรรณ มองว่ากระแสพรรคมีผลที่ทำให้แพ้การเลือกตั้ง *“ตนมองว่า เบอร์ 1 มีพรรคการเมืองระดับชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นความคาดหวังของประชาชน นอกจากนั้น ประชาชนยังรู้จักกับผู้สมัครเบอร์ 1 มาเนิ่นนานแล้วทำให้ได้เปรียบ เคยเป็นนายก อบจ.มาหลายสมัย”* (จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2568)

นอกจากนั้น นายกานต์ กัลป์ตินันท์ ยังได้รับประโยชน์จากกรณีที่ ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ได้มาช่วยนายกานต์ กัลป์ตินันท์ หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.อุบลราชธานี พร้อมด้วย นายเกรียง กัลป์ตินันท์ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (มท.3 สมัยรัฐบาลเศรษฐา ทวีสิน) นายสุทิน คลังแสง (อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในรัฐบาลเศรษฐา ทวีสิน) นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ นางสาวขัตติยา สวัสดิผล นายก่อแก้ว พิกุลทอง นายวิภูแถลง พัฒนภูมิไท นางสาวตรีชฎา ศรีธาดา และคณะจะมาช่วยนายกานต์ กัลป์ตินันท์ หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.อุบลราชธานีซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นโดยตรงแล้ว

ยิ่งกว่านั้น ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.อุบลราชธานี ช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2567 ทีมหาเสียงนายกานต์ กัลป์ตินันท์ ก็ได้โพสนำเสนอนโยบายของรัฐบาลนางสาวแพทองธาร ชินวัตร ในเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่ใช้หาเสียงเลือกตั้งอย่างเป็นทางการที่ใช้หาเสียงและประชาสัมพันธ์ของนายกานต์ กัลป์ตินันท์

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยค้นพบว่า คะแนนการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง กับคะแนนการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของผู้สมัครที่สังกัดพรรคนั้น ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกัน ผู้สมัครไม่สามารถคาดหวังได้ว่า เมื่อลงสมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นแล้วตนจะได้รับคะแนนกองนั้นมาโดยอัตโนมัติ” พิสูจน์ได้จากกรณีของคะแนนพรรคก้าวไกล การเลือกตั้งระดับชาติ ประชาชนจังหวัดอุบลราชธานีนิยมเลือกพรรคก้าวไกลเป็นอันดับสอง ได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อ 320,831 คะแนน (คิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด) แต่การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ประชาชนเลือกผู้สมัครที่สังกัดพรรคนี้เพียง 138,837 คะแนน

คิดเป็นร้อยละ 16.28 แม้ว่าจะมีหัวหน้าพรรค ผู้ก่อตั้งพรรค แกนนำของพรรคลงพื้นที่ช่วยหาเสียงอย่างเต็มที่ก็ตาม หรือกรณี นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล แม้จะมีคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อพรรคเพื่อไทรวมพลัง ได้เพียง 14,029 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 1 ของผู้มาใช้สิทธิทั้งจังหวัด แต่คะแนนการเลือกตั้งของนางจิตรวรรณ ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 กลับได้คะแนนการเลือกตั้งสูงถึง 322,986 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.87

ผู้สมัครไม่สามารถคาดหวังได้ว่า เมื่อลงสมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นแล้วตนจะได้รับคะแนนกองนั้นมาโดยอัตโนมัติ เพราะพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับชาติกับระดับท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ประชาชนมีแนวโน้มจะให้ความสำคัญกับ “คุณสมบัติส่วนบุคคลมากกว่าปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด” โดยประชาชนจะพิจารณา ผลงาน ชื่อเสียง การเป็นคนในพื้นที่ ลงพื้นที่สร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และการใช้ทรัพยากรการเลือกตั้งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.2 ความแตกต่างด้านขนาดของพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง

ความแตกต่างด้านขนาดของพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง แม้ว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติที่มีความสำคัญต่อนัยยะทางการเมืองระดับประเทศมากกว่า แต่พื้นที่ความรับผิดชอบพื้นที่การหาเสียงเมื่อแยกผู้สมัครเป็นรายคน จะพบว่าผู้สมัครแต่ละคนมีพื้นที่หาเสียงน้อยกว่าผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีซึ่งมีเขตพื้นที่การหาเสียงทั้งจังหวัด ทั้ง 25 อำเภอ ซึ่งข้อค้นพบจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2568) ได้อธิบายสาเหตุที่ทำให้พ่ายแพ้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ว่าเป็นเพราะไม่ใช่คนในพื้นที่จึงถูกนำมาโจมตี ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนภาคอีสาน รวมทั้ง ต้องหาเสียงกับพื้นที่ใหม่ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ตอนบนของจังหวัดอุบลราชธานี คือ เขตเลือกตั้งที่ 6[3] อ.เขมราฐ อ.นาตาล อ.โพธิ์ไทร เขตเลือกตั้งที่ 5 อ.ตระการพืชผล อ.กุดข้าวปุ้น และเขตเลือกตั้งที่ 7 อ.ศรีเมืองใหม่ อ.โขงเจียม อ.สิรินธร (ยกเว้น ต.โนนก่อ) อ.พิบูลมังสาหาร (เฉพาะ ต.ระเว และ ต.ทรายมูล) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของนายสิทธิพล เลาหะวนิช (สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2568) พรรคประชาชน ที่ได้อธิบายสาเหตุที่ทำให้พ่ายแพ้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ว่าเป็นเพราะ (1) ตนเป็นคนหน้าใหม่ (2) ยังลงพื้นที่ไม่ดีพอ มีเวลาน้อย ต้องทำนโยบายพรรคและอบรม ดังนั้น ประเด็นเรื่องขนาดของพื้นที่ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการวางแผนการใช้เครือข่าย การใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการหาเสียงเลือกตั้งซึ่งส่งผลต่อการแพ้ชนะการเลือกตั้ง ขนาดของพื้นที่ที่กว้างใหญ่ เป็นทั้งเขตชุมชนเมือง เขตชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท เขต

[3] เขตเลือกตั้งที่ 6 อ.เขมราฐ อ.นาตาล อ.โพธิ์ไทร นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล ให้นายสมศักดิ์ หวังศุภกิจโกศล รับผิดชอบในเขตนี้ ซึ่งนางจิตรวรรณ ได้คะแนน รวม 24,661 คะแนน ส่วนนายกานต์ ได้ 34,371 คะแนน

ชายแดน เขตเทือกเขาบรรทัด เทือกเขาพนมดงรัก เขตริมแม่น้ำมูล แม่น้ำโขง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการลงพื้นที่หาเสียงของผู้สมัครหน้าใหม่

โดยการเลือกตั้ง สส. แบบแบ่งเขตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีจำนวนเขตเลือกตั้งทั้งหมด 11 เขต จากทั้งหมด 25 อำเภอ โดยส่วนใหญ่ผู้สมัคร สส.แต่ละคนจะมีพื้นที่การหาเสียงอยู่ระหว่าง 1-3 อำเภอ เท่านั้น ยกเว้น เขตเลือกตั้งที่ 10 มีพื้นที่หาเสียง 4 อำเภอ คือ อ.น้ำยืน อ.ทุ่งศรีอุดม อ.น้ำขุ่น อ.สำโรง (ยกเว้น ต.สำโรง ต.โคกก่อง และ ต.บอน) อ.เดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง) เขตเลือกตั้งที่ 3 มีพื้นที่หาเสียง 4 อำเภอ คือ อ.ม่วงสามสิบ อ.ดอนมดแดง อ.เหล่าเสือโก้ก อ.ตาลสุม และเขตเลือกตั้งที่ 7 มีพื้นที่หาเสียง 4 อำเภอ คือ อ.ศรีเมืองใหม่ อ.โขงเจียม อ.สิรินธร (ยกเว้น ต.โนนก่อ) อ.พิบูลมังสาหาร (เฉพาะ ต.ระเว และ ต.ทรายมูล)

แผนภาพที่ 1 แผนที่แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุบลราชธานี, 2566, แผนที่แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุบลราชธานี, สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2566, จาก https://www.facebook.com/photo/?fbid=542177501384579&set=pb.100067770012342.-2207520000

การเลือกตั้ง สส. แบบแบ่งเขตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งจำนวนเขตเลือกตั้งทั้งหมด 11 เขต ประกอบด้วย

เขตเลือกตั้งที่ 1 อ.เมืองอุบลราชธานี (ยกเว้น ต.ไร่น้อย ต.หัวเรือ ต.ขี้เหล็ก ต.ปะอาว และ ต.หนองขอน)

เขตเลือกตั้งที่ 2 อ.เขื่องใน อ.เมืองอุบลราชธานี (เฉพาะ ต.ไร่น้อย ต.หัวเรือ ต.ขี้เหล็ก ต.ปะอาว และ ต.หนองขอน)

เขตเลือกตั้งที่ 3 อ.ม่วงสามสิบ อ.ดอนมดแดง อ.เหล่าเสือโก้ก อ.ตาลสุม

เขตเลือกตั้งที่ 4 อ.วารินชำราบ อ.สำโรง (เฉพาะ ต.สำโรง ต.โคกก่อง และ ต.บอน)

เขตเลือกตั้งที่ 5 อ.ตระการพืชผล อ.กุดข้าวปุ้น

เขตเลือกตั้งที่ 6 อ.เขมราฐ อ.โพธิ์ไทร อ.นาตาล

เขตเลือกตั้งที่ 7 อ.ศรีเมืองใหม่ อ.โขงเจียม อ.สิรินธร (ยกเว้น ต.โนนก่อ) อ.พิบูลมังสาหาร (เฉพาะ ต.ระเว และ ต.ทรายมูล)

เขตเลือกตั้งที่ 8 อ.พิบูลมังสาหาร (ยกเว้น ต.ระเว และ ต.ทรายมูล) อ.สว่างวีระวงศ์ อ.นาเยีย

เขตเลือกตั้งที่ 9 อ.บุณฑริก อ.นาจะหลวย อ.สิรินธร (เฉพาะ ต.โนนก่อ)

เขตเลือกตั้งที่ 10 อ.น้ำยืน อ.ทุ่งศรีอุดม อ.น้ำขุ่น อ.สำโรง (ยกเว้น ต.สำโรง ต.โคกก่อง และ ต.บอน) อ.เดชอุดม (เฉพาะ ต.ทุ่งเทิง)

เขตเลือกตั้งที่ 11 อ.เดชอุดม (ยกเว้น ต.ทุ่งเทิง)

ความได้เปรียบเสียเปรียบเชิงพื้นที่ สอดคล้องกับหลักฐานเชิงประจักษ์ ข้อมูลสถิติผลคะแนนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 เมื่อแยกคะแนนการเลือกตั้งนายก อบจ.อุบลราชธานี เป็นรายอำเภอ จากทั้งหมด 25 อำเภอ พบว่า นายกานต์ กัลป์ตินันท์ (หมายเลข 1) พรรคเพื่อไทย สามารถชนะการเลือกตั้ง 20 อำเภอ ประกอบด้วย อ.เมืองอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ อ.พิบูลมังสาหาร อ.เขื่องใน อ.บุณฑริก อ.ม่วงสามสิบ อ.เขมราฐ อ.ศรีเมืองใหม่ อ.นาจะหลวย อ.สิรินธร อ.สำโรง อ.โพธิ์ไทร อ.กุดข้าวปุ้น อ.นาตาล อ.โขงเจียม อ.ตาลสุม อ.สว่างวีระวงศ์ อ.เหล่าเสือโก้ก อ.นาเยีย และ อ.ดอนมดแดง ส่วนนางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล หรือ “มาดามกบ” (หมายเลข 3) ผู้สมัครอิสระ สามารถชนะการเลือกตั้ง 5 อำเภอ ประกอบด้วย อ.เดชอุดม อ.ตระการพืชผล อ.น้ำยืน อ.น้ำขุ่น และ อ.ทุ่งศรีอุดม เท่านั้น

แผนภาพที่ 2 คะแนนการเลือกตั้งนายก อบจ.อุบลราชธานี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2567 (แยกรายอำเภอ)

กานต์ กัลป์ตินันท์ (อันดับ 1)

จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (อันดับ 2)

6.2.3 ปัจจัยส่วนบุคคล (อาทิ ผลงานชื่อเสียงที่ผ่านมา) มีความสำคัญกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรายสำคัญทั้ง 3 หมายเลข คือ หมายเลข 1 นายกานต์ กัลป์ตินันท์ พรรคเพื่อไทย (อุบลราชธานี) (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2567) หมายเลข 2 นายสิทธิพล เลาหะวนิช (น้อย) พรรคประชาชน (สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2568) และหมายเลข 3 นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล (มาดามกบ) ผู้สมัครอิสระ (สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2568) ยืนยันว่าปัจจัยส่วนบุคคล (อาทิ ผลงานชื่อเสียงที่ผ่านมา) มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ

โดยเฉพาะประเด็นที่ทำให้นางจิตรวรรณ แพ้การเลือกตั้ง จากบทสัมภาษณ์นางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล ได้ถอดบทเรียนการแพ้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ว่าเป็นเพราะไม่ใช่คนในพื้นที่ จึงถูกนำมาโจมตี ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนภาคอีสาน สุดท้าย สาเหตุที่ทำให้ตนแพ้เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ขณะที่นายสิทธิพล เลาหะวนิช ได้ได้ถอดบทเรียนการแพ้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีเช่นกัน โดยได้วิเคราะห์ว่าเป็นเพราะ (1) ตนเป็นคนหน้าใหม่ (2) ยังลงพื้นที่ไม่ดีพอ มีเวลาน้อย ต้องทำนโยบายพรรคและอบรม

การถูกโจมตีด้วยประเด็น ***"การไม่ใช่คนในพื้นที่"*** ของนางจิตรวรรณ รวมทั้งประเด็น ***"เป็นคนหน้าใหม่"*** ของนายสิทธิพล เลาหะวนิช ถือเป็นประเด็นคุณสมบัติส่วนตัว หรือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สมัคร

โดยเฉพาะการถูกโจมตีด้วยประเด็น "การไม่ใช่คนในพื้นที่" ของนางจิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล ที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า ในช่วงหาเสียงเลือกตั้งก็มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ ***"ประเด็นที่ตนไม่ใช่คนในพื้นที่ ไม่ใช่บ้านเกิด หรือบ้านเกิดไม่ได้อยู่ที่นี่ แต่อยากเป็นตัวแทนของคนที่นี่"*** ซึ่งอีกคู่แข่งก็จะเอาประเด็นนี้ไปโจมตี หรือเอารถแห่ไปประชาสัมพันธ์ในประเด็นนี้อยู่เรื่อยๆ ประชาชนที่ไม่รู้จักตนก็จะเลือกเอาคนในพื้นที่ไว้ก่อน

แม้กระทั่งก่อนวันเลือกตั้ง ประมาณ 2 วันสุดท้าย ในเขต อ.เมือง คู่แข่งก็เอารถแห่ไปย้ำในประเด็นไม่ใช่คนในพื้นที่ เอาเรื่องนี้มากล่าวถี่ขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งทางทีมงานก็ได้แจ้งมา ตนก็ได้บอกไปว่า ถึงจะอยู่ตรงไหน มาจากไหน ถ้าประชาชนเลือก ก็จะทำหน้าที่ให้ประชาชน

โดยนางจิตรวรรณ รู้ตัวว่าจะแพ้การเลือกตั้งนายก อบจ.อุบลราชธานี ครั้งนี้ ประมาณ 2 วันก่อนเลือกตั้ง (คือ ช่วงวันที่ 19-20 ธันวาคม 2567) *"ตนก็ทำใจแล้ว แต่ก็พยายามอย่างเต็มที่แล้ว โดยเฉพาะด้านทีมงาน โดยเน้นให้ทีมงานไปช่วยประชาสัมพันธ์ ไปย้ำ ขอโอกาสจากประชาชนให้คนใหม่ได้ทำงาน สื่อสารผ่านทีมงานที่เป็นตัวแทนแต่ละอำเภอ พอแพ้เลือกตั้ง ก็ได้ถอดบทเรียนกับทีมงาน โดยเฉพาะการสื่อสารกับประชาชนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ"* (จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2568)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี นายกานต์ กัลป์ตินันท์ (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2567) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ก่อนเลือกตั้ง โดยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่จะทำให้ชนะหรือแพ้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีในครั้งนี้ว่า ปัจจัยที่จะทำให้ชนะการเลือกตั้ง (ถ้าชนะการเลือกตั้ง) คือ ฐานเสียง เครือข่ายผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตนมั่นใจในผลงานที่ผ่านมา โดยเฉพาะโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ทำในช่วงดำรงตำแหน่งด้วยงบประมาณ 4,608,218,532 บาท จำนวน 3,288 โครงการ ระยะทาง 1,273,091 เมตร (1,273 กิโลเมตร) โครงการที่กระจายอยู่ตาม รพ.สต. โรงเรียนสังกัด อบจ. เป็นต้น

นายกานต์ กัลป์ตินันท์ ได้ตอกย้ำว่า การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นกับการเลือกตั้งระดับชาติ (สส.) มีความแตกต่างกัน โดยผู้แทนราษฎร จะอาศัยกระแสจากประชาชน แต่ท้องถิ่นไม่มีกระแส ไม่ได้ใช้กระแสเหมือนการ

เลือกตั้งระดับชาติ โดยนายกานต์ กัลป์ตินันท์ พยายามชูคุณสมบัติส่วนบุคคลที่เหนือกว่า โดยเฉพาะผลงานชื่อเสียงที่ผ่านมา ***"4 ปี ซ่อม ทำสำเร็จแล้ว"*** คือ

(1) ถ่ายโอน รพ.สต. 79 แห่ง

(2) โครงสร้างพื้นฐาน 3,288 โครงการ 1,269 กิโลเมตร ผลงานการทำถนนได้ครอบคลุมหลายหมู่บ้าน หลายพื้นที่

(3) สนับสนุนครูต่างชาติในโรงเรียนสังกัด อบจ.

(4) ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ 1669 ช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉิน 225,125 ราย

(5) สนับสนุนส่งเสริมประเพณีและการท่องเที่ยวท้องถิ่น เป็นต้น

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ประชาชนมีแนวโน้มจะให้ความสำคัญกับ "คุณสมบัติส่วนบุคคลมากกว่าปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด" โดยประชาชนจะพิจารณา ผลงาน ชื่อเสียง การเป็นคนในพื้นที่ ลงพื้นที่สร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และการใช้ทรัพยากรการเลือกตั้งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

การเลือกตั้งระดับชาติกับระดับท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางการเมือง โดยค้นพบประเด็นความแตกต่างการเลือกตั้งระดับชาติ กับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น กรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งหมด 3 ประเด็นเป็นอย่างน้อย ประกอบด้วย (1) อิทธิพลหรือตัวแปรด้านพรรคการเมืองที่เอื้อสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อผู้สมัคร ซึ่งการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นจะได้รับอิทธิพลของพรรคการเมืองที่เกื้อหนุนน้อยกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ (2) ความแตกต่างด้านขนาดของพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง แม้ว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติที่ดูเสมือนมีความสำคัญต่อนัยยะทางการเมืองระดับประเทศมากกว่า แต่พื้นที่ความรับผิดชอบ พื้นที่การหาเสียงเมื่อแยกผู้สมัครเป็นรายคน จะพบว่าผู้สมัครแต่ละคนมีพื้นที่หาเสียงน้อยกว่าผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (3) ปัจจัยส่วนบุคคล (อาทิ ผลงานชื่อเสียงที่ผ่านมา) มีความสำคัญกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ จึงเสนอให้แก้ไขพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยเสนอให้แก้ไขใน 3 มาตราสำคัญ คือ มาตรา 61 มาตรา 64 และมาตรา 65 เพื่อแก้ไขปัญหาการลาออกก่อนหมดวาระของผู้บริหารท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กานต์ กัลป์ตินันท์. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี หมายเลข 1) พรรคเพื่อไทย (อุบลราชธานี). สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2567.

จิตรวรรณ หวังศุภกิจโกศล. ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี หมายเลข 3 ผู้สมัครอิสระ. สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2568.

ประเทือง ม่วงอ่อน. (2568). **รายงานการวิจัย ฉากทัศน์ทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับชาติสู่การเลือกตั้งท้องถิ่นระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) : การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 22 ธันวาคม 2567 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี (ส.อบจ.) วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568**. อุบลราชธานี : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2566). **ผลการเลือกตั้ง สส. ทั่วไป 14 พฤษภาคม 2566 รายจังหวัดอุบลราชธานี.** สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2568, จาก https://ectreport66.ect.go.th/overview

สิทธิพล เลาหะวนิช. ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี หมายเลข 2 พรรคประชาชน. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2568.